



Centria-ammattikorkeakoulun ohjaussuunnitelma 2022–2025

SISÄLLYSLUETTELO

1 OHJAUSUUNNITELMAN TARKOITUS.....	5
2 OHJAUKSEN VISIO, TAVOITTEET JA ENNALTAEHKÄISEVÄ STRATEGIA	6
2.1 Ohjauksen visio.....	6
2.2 Ohjauksen tavoitteet.....	6
2.3 Ohjauksen ennaltaehkäisevä strategia.....	8
2.3.1 Perusohjaus.....	8
2.3.2 Täydentävä ohjaus.....	8
2.3.3 Tehostettu ohjaus.....	8
3 OHJAUKSEN TOIMIJAT JA TEHTÄVÄT	10
4 OHJAUKSEN PROSESSEJA CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULUSSA.....	12
4.1 Opiskelijarekrytointivaiheen ohjaus	12
4.2 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)	12
4.3 Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT)	13
4.4 Työn opinnollistaminen	13
4.5 Tukea oppimiseen ja opintoihin – Skills Centria.....	13
4.6 Opinnäytetyön ohjausjärjestelmä (Wihi).....	14
4.7 Työelämä ja urapalvelut	14
4.8 Jatkoajalla olevien opiskelijoiden ohjausprosessi	15
4.9 Puheeksi otto – Centrian opiskelijoiden päihde- ja riippuvuusohjelma	16
4.10 Valmistumisvaiheen ohjaus (VALO-valmistumispalvelu ja sähköinen tutkintotodistus)	16
5 OHJAUKSEN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN.....	17
6 TIETOSUOJA OHJAUSTYÖSSÄ	18
7 TAUSTAKIRJALLISUUTTA JA -AINEISTOJA.....	19



1 OHJAUSSUUNNITELMAN TARKOITUS

Tämän suunnitelman tarkoituksena on antaa kokonaiskuva Centria-ammattikorkeakoulun (myöh. Centria) opinto-ohjauksen lähtökohdista ja strategiasta. Tarkoituksena on myös selkiyttää eri ohjaustoimijoiden rooleja ja tehtäviä. Centrian ohjaussuunnitelma perustuu ammattikorkeakoululakiin, jonka mukaan tutkintoon johtavat opinnot ja opinto-ohjaus on järjestettävä niin, että kokopäiväopiskelija voi suorittaa opinnot niiden laajuutta vastaavassa ajassa (ammattikorkeakoululaki 14 §). Ohjaussuunnitelma perustuu myös Centrian strategiaan ja opetuksen strategiseen toimintaohjelmaan. Ne painottavat tavoitteellisuutta ja yhteistä vastuuta sekä hyvää opiskelijakokemusta läpi opinpolun.

Tämä ohjaussuunnitelma on laadittu työvälineeksi kaikille opiskelijoiden ohjaukseen osallistuville henkilöille. Ohjaussuunnitelmassa esitetyt tavoitteet, sisällöt ja käytännöt luovat pohjan ohjaustoiminnan yhtenäiselle toteutukselle ammattikorkeakoulun kaikilla kampuksilla ja kaikissa koulutuksissa. Ohjaussuunnitelman tarkoituksena on myös kehittää opiskelijoille annettavia ohjauspalveluita, niiden tasavertaisuutta ja laatua.

Ohjaussuunnitelma laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Opetuksen johtoryhmä käsittelee ja hyväksyy sen sekä huolehtii suunnitelman jalkauttamisesta koko opetushenkilöstön keskuuteen. Ohjauksen ryhmä voi tehdä tarvittaessa tehdä pieniä muutoksia hyväksytyyn suunnitelmaan.

2 OHJAUKSEN VISIO, TAVOITTEET JA ENNALTAEHKÄISEVÄ STRATEGIA

2.1 Ohjauksen visio

Käsitämme ohjauksen Centriassa palvelukokonaisuutena, jonka keskiössä on opiskelija ja hänen ohjaustarpeensa. Ohjausta toteutetaan verkostomaisessa yhteistyössä ammattikorkeakoulun sisällä ja sen ulkopuolella olevien toimijoiden kanssa. Opintojen ohjaus linkittyy koko organisaation strategiaan tavoitteisiin, opetussuunnitelmaan ja oppimista tukeviin rakenteellisiin järjestelyihin.

Opintojen ohjauksen avulla kehitämme koulutuksen ja oppimisen vaikuttavuutta. Edistämme samalla opintojen sujuvuutta, laatua, taloudellisuutta ja ehkäisemme opintojen turhia keskeytymiä. Ohjaus lisää opiskelijoiden hyvinvointia ja edistää valmistumista tavoiteajassa. Opintojen ohjauksen avulla kehitämme koulutuksen työelämäsuhteita ja opiskelijoiden työelämävalmiuksia. Onnistunut ja monipuolinen opinto-ohjaus vaikuttaa näin positiivisesti koulutuksen laatuun ja korkeakoulun talouteen.

Ohjaus on kaikkien Centriassa työskentelevien yhteistä työtä. Ohjaus on opiskelijalähtöistä, ennaltaehkäisevää, jatkuvaa, järjestelmällistä, monipuolista ja tavoitteellista toimintaa opiskelijan oppimisen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tueksi. Ohjaus on esteetöntä, saavutettavaa, läpinäkyvää ja eettisesti tiedostavaa. Ohjausta arvioidaan säännöllisesti ja ohjauksen prosesseja kehitetään jatkuvasti.

2.2 Ohjauksen tavoitteet

Ohjauksen tavoitteena on 1) mahdollistaa opiskelijan oppimisen ja opintojen edistyminen tavoiteajassa sekä 2) tukea opiskelijan henkilökohtaista kasvua, hyvinvointia ja kehitystä. Näihin tavoitteisiin panostaminen lisää oppimisen laatua ja tuloksia, jolloin opiskelijalla on parempi valmius siirtyä työelämään ja suunnitella oman osaamisensa jatkuvaa kehittämistä muuttuvassa yhteiskunnassa. Näiden tavoitteiden edistäminen lisää myös opiskelijoiden tyytyväisyyttä Centriaan koulutuksenjärjestäjänä ja oppimisyhteisönä.

Opiskelijan oppimisen ja opintojen edistyminen edellyttää opiskelijalta oman opiskeluprosessin hallintaa; perehtymistä ammattikorkeakoulun fyysisiin ja sähköisiin oppimisympäristöihin, oman alan opetussuunnitelmaan ja opintojen tukipalveluihin. Opiskeluprosessin hallinta edellyttää myös kykyä asettaa tavoitteita, opiskelun ja oppimisen taitoja sekä reflektoinnin ja itsearvioinnin taidon kehittämistä. Ohjausverkoston ja ohjaustoimien tuella opiskelijaa ohjataan saavuttamaan nämä tavoitteet.

Opiskelijan henkilökohtainen kasvu, hyvinvointi ja kehittyminen rakentuu prosessina. Hyvinvointityössä kiinnitämme huomiota sekä opiskelijan omien taitojen ja kompetenssien vahvistamiseen että pyrimme aktiivisesti paikantamaan rakenteellisia asioita, jotka vaikuttavat opiskelijoiden hyvinvointiin. Rakenteita muovaamalla pyrimme vahvistamaan hyvinvointia (esim. oppimisympä-



ristöjen ja oppimisen saavutettavuus, opiskelijoiden palautteet oppimisympäristöstä). Lähtökohtana ohjauksessa ja hyvinvointityössä on opiskelijan kohtaaminen ainutlaatuisena ihmisenä, avoin vuorovaikutus ja moninaisuuden kunnioittaminen.

2.3 Ohjauksen ennaltaehkäisevä strategia

Ohjauksen vaikuttavuus ja tuloksellisuus syntyy yhteistyöllä. Ohjausta toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä siten, että ohjauksesta vastaavat monet eri ihmiset erilaisella ammattitaidolla ja erilaisin ohjauksen lähestymistavoin (kuten neuvonta, tiedottaminen, opintojen etenemisen seuranta, opinto-ohjaus, uraohjaus). Ohjauksen kokonaisuus sisältää perusohjauksen, täydentävän ja tehostetun ohjauksen.

2.3.1 Perusohjaus

Perusohjauksen avulla tuetaan opiskelijoiden itseohjautuvuutta ja ohjataan opiskelijoita tarjolla olevien palvelujen itsenäiseen käyttöön. Perusohjaus on ohjauksen kivijalka. Perusohjaukseen kuuluu monipuolinen neuvonta ja opiskelijoiden opastus opintojen eri vaiheissa, erityisesti sen siirtymissä (esim. opintojen aloitus tai valmistuminen) sekä opetuksen yhteydessä tarjottava ohjaus. Selkeät ja informatiiviset verkkosivut sekä muu viestintä tukee perusohjausta. Opintoneuvojien, opettajien ja erityisesti opettajatutorien tekemä ohjaustyö on tärkeä osa perusohjausta. Kun perusohjauksen toteuttamisessa onnistutaan riittävän hyvin, se näkyy opintojen sujuvuutena.

Orientaatiopäivät opintojen alussa ovat tärkeä perusohjauksen muoto. Opettajatutorin tehtävänä orientaatiopäivien aikana on perehdyttää opiskelijat koulutusohjelmaan ja sen tavoitteisiin, tutustua omaan opiskeluryhmäänsä, tukea opiskelijoiden ryhmäytymistä sekä tukea opiskelijoiden itseohjautuvuutta niin, että opiskelijat osaavat itsenäisesti hyödyntää heille suunnattuja täydentäviä ohjauspalveluja.

HOPS-keskustelu on osa perusohjausta. Keskusteluja pidetään ensimmäisen opiskeluvuoden aikana kaksi kertaa, jonka jälkeen keskusteluja pidetään kerran lukuvuodessa ja tarvittaessa useammin. HOPS-keskustelussa opiskelija saa henkilökohtaista ohjausta ja opettajatutor saa kokonaiskuvan opiskelijan tilanteesta ja voi tarvittaessa edelleen ohjata opiskelijaa muiden ohjaustoimijoiden piiriin tai tehostettuun ohjaukseen. Toinen opettajatutorin työväline on opintojen edistymisen seuranta (Peppi ja PowerBI). Sen avulla hän saa tietoa opiskelijaryhmän opintojen edistymisestä, pystyy havaitsemaan mahdollisia haasteita ja voi tarvittaessa ohjata opiskelijan tehostetun tuen piiriin (esim. Skills Centria, erityisopettaja, opintopsykologi, opinto-ohjaaja).

Opettajatutorin pitämät opiskelu- ja työelämätaitoihin ohjaavat kurssit (Orientaatio opiskeluun ja opiskelutaidot 2 op, Työelämätaidot ja urasuunnittelu 2 op ja Ammatillinen kasvu 1 op) tukevat perusohjausta. Nämä mahdollistavat ryhmämuotoisen ohjauksen, neuvonnan ja tiedottamisen sekä vahvistavat ryhmäytymistä.

Opettajatutorin lisäksi perusohjausta antavat kaikki opettajat. Tällöin ohjaus on muodoltaan opiskelijan oppimisen ohjausta, oppimisympäristöihin ja käytänteisiin perehdyttämistä sekä erilaista neuvontaa, tiedottamista ja opastusta. Oppimisen ohjaaminen tapahtuu pedagogisin ratkaisuin. Arviointi on osa ohjaamista. Jatkuvan oppimisen periaatteen mukaisesti ohjausta tarjotaan myös muille kuin tutkinto-opiskelijoille. Tällöin ohjauksesta vastaavat opinto-ohjaajat.

2.3.2 Täydentävä ohjaus

Täydentävää ohjausta tarjotaan opiskelijalle tämän omasta aloitteesta ja tarpeesta. Tyypillisin ohjauksen muoto on tällöin henkilökohtainen ohjaus. Opiskelija voi pyytää täydentävää ohjausta esimerkiksi saadakseen ohjausta opintojen ja muun elämän yhteensovittamisen haasteisiin, opintojen kuormittavuuteen liittyviin asioihin, kansainväliseen vaihtoon liittyen, urasuunnitteluun, harjoitteluun, opintojen vauhdittamiseen jne.

Täydentävää ohjausta tarjoavat jossain määrin opettajatutorit ja opettajat, mutta tyypillisesti opinto-ohjaajat, uraohjaaja, erityisopettaja, opintopsykologi, kansainvälisten asioiden suunnittelija ja ohjauksen hankkeissa työskentelevät sekä Centrian ohjausta täydentävät ulkopuoliset toimijat (esim. YTHS, oppilaitospastori, erilaiset hankkeet jne.).

2.3.3 Tehostettu ohjaus

Tehostettua ohjausta tarjotaan, kun opiskelijan opinnot eivät etene toivottavalla tavalla. Tässä aloitteellinen osapuoli voi opiskelijan lisäksi olla korkeakoulu. Tehostettu ohjaus alkaa tyypillisesti ohjauskeskustelulla, jossa selvitetään yhdessä opiskelijan kanssa hänen tilannettaan, voimavarojaan ja pohditaan mahdollisuuksia opintojen edistämiseen. Tapaamiset voivat olla tarvittaessa säännöllisesti toistuvia. Tehostettua ohjausta tarjoavat tyypillisesti opinto-ohjaajat, uraohjaaja, opintopsykologi ja erityisopettaja. Kuvio 1. havainnollistaa ohjauksen järjestämisen kokonaisuutta.

TEHOSTETTU OHJAUS

- Tarjotaan, kun opiskelijan opinnot eivät etene toivotulla tavalla
- Opinto-ohjaajat, uraohjaaja, opintopsykologi,

TÄYDENTÄVÄ OHJAUS

- Täydentävää ja henkilökohtaisempaa ohjausta sitä tarvitseville opiskelijoille
- Tarve syntyy opiskelijan aloitteesta ja hänen esittämästään aiheesta
- Opettajat, opettajatutorit, opinto-ohjaajat, kansainvälisten asioiden asiantuntija (vaihdot), hankkeissa työskentelevät ohjauksen asiantuntijat

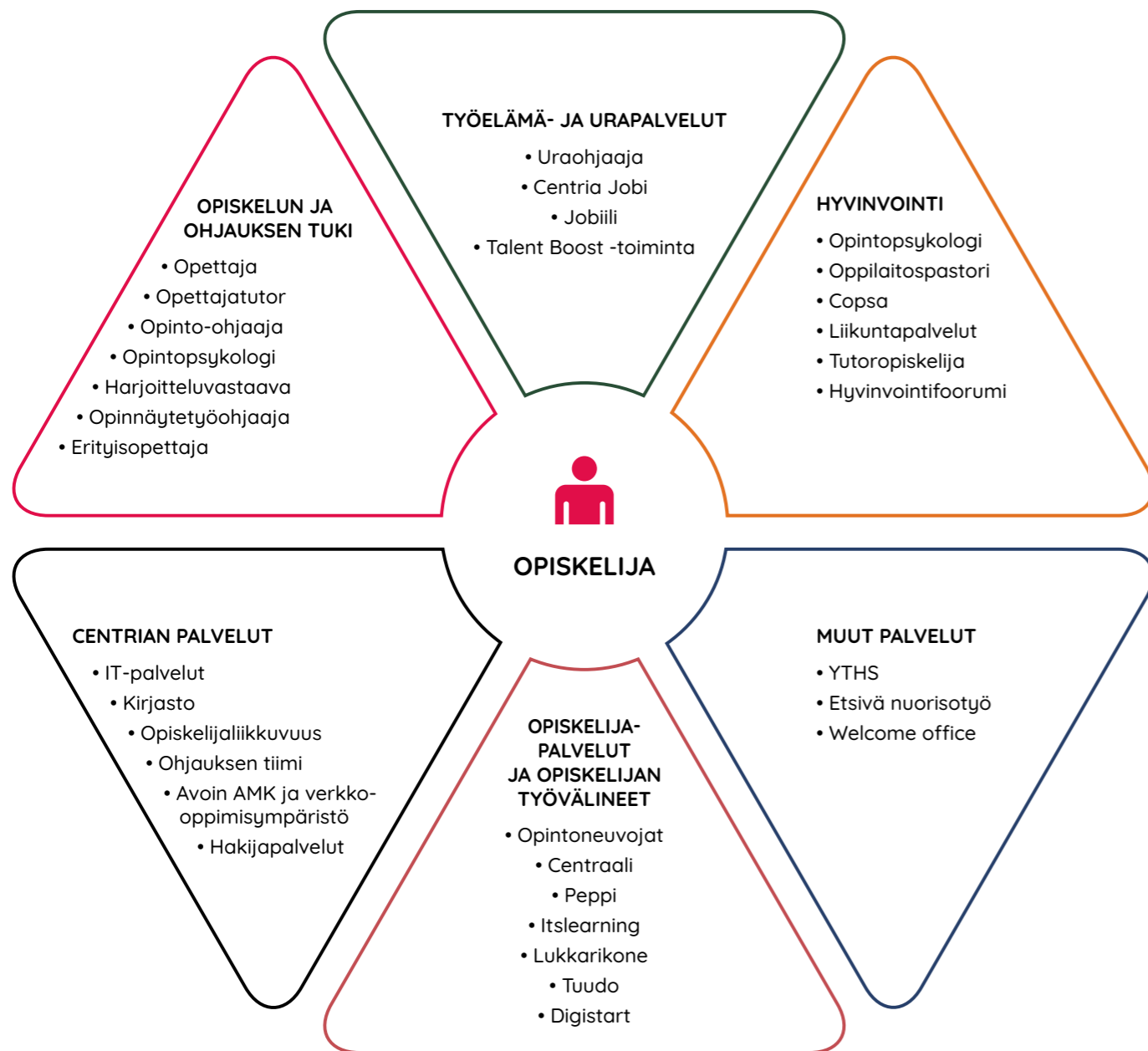
KAIKILLE OPISKELIJOILLE SUUNNATTU PERUSOHJAUS

- Tiedotusta, neuvontaa, ohjausta
- HOPS-keskustelut
- Orientaatiopäivät, joiden avulla opintojen aloitus sujuu ja tuetaan opiskelijoiden itseohjautuvuutta sekä ohjataan palveluiden itsenäiseen käyttöön
- Ohjauksen opintojaksot: orientaatio opiskeluun ja opiskelutaidot, työelämätaidot ja urasuunnittelu, ammatillinen kasvu
- opettajat, opettajatutorit, opinto-ohjaajat, muu Centrian henkilöstö

KUVIO 1. Ohjauksen toimintamalli koostuu kaikille opiskelijoille suunnatusta perusohjauksesta, täydentävästä ohjauksesta ja tehostetusta ohjauksesta.

3 OHJAUKSEN TOIMIJAT JA TEHTÄVÄT

Tässä luvussa kuvataan yksityiskohtaisemmin ohjauksen palvelukartta ja nimetään ohjaustoimijat ja heidän tehtävänkuvansa systemaattisemmin. Kuviossa 2. on kuvattu ohjaus- ja hyvinvointityön kokonaisuus, johon osallistuu Centrian lisäksi myös muita toimijoita.



KUVIO 2. Ohjaus- ja hyvinvointityö Centria-ammattikorkeakoulussa.

Opiskelijan ohjaus on yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Taulukossa 1. on kuvattu keskeisimmät ohjaustoimijat tehtäviin. Tämän lisäksi opiskelijan kokonaisvaltaiseen ohjaukseen ja hyvinvointityöhön osallistuu myös muita ammattikorkeakoulun henkilökuntaan kuuluvia, esimerkiksi TKI-henkilöitä.

TAULUKKO 1. Keskeisimmät ohjaustoimijat ja heidän olennaisimmat tehtävänsä.

Toimijat	Tehtäväkuva
Opettajatutor	On ryhmänsä lähiohjaaja ja tuki orientaatiopäivistä valmistumiseen saakka. Ohjaa, neuvoo ja tiedottaa opiskelijoita opintojen eri vaiheissa. Tukee ryhmäytymistä, pitää HOPS-keskustelut, seuraa opintojen edistymistä vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa ja ilmoittaa mahdollisista haasteista opinnoissa opinto-ohjaajalle.
Opinto-ohjaaja	Centriassa toimii kampusopija ja koulutusohjelmien koulutusalojen omia opinto-ohjaajia. Työskentelee opettajatutorin työpareina. Tarjoaa täydentävää ohjausta opiskelijan pyynnöstä ja opiskelijan esiin nostamasta aiheesta. Mikäli opettajatutor havaitsee haasteita opiskelijan opintojen edistymisessä tai hyvinvoinnissa ohjataan opiskelija opinto-ohjaajan tapaamiseen.
Opiskelijatutor	Toimii opiskelijoiden vertaistukena, esim. opiskeluympäristöön sopeutumisessa, uusien kavereiden löytämisessä, opiskeluun motivoitumisessa sekä edistää myönteisen oppimisilmapiirin syntymistä ryhmässä ja opastaa opiskelukäytänteisiin liittyvissä asioissa. Opiskelijakunta Copsa organisoii ja koordinoi opiskelijatutortoimintaa. Myös opinto-ohjaajat toimivat opiskelijatutoreiden tukena.
Opintoneuvoja	Neuvoo konkreettisten ongelmien kanssa, kuten läsnäolotietojen muuttamisessa, opintosuoritteiden siirtämisessä e-lomakkeen kautta sekä valmistumisen hakemisessa. Opintoneuvonnan kautta opiskelijaa ohjataan tarvittaessa muiden ohjaustoimijoiden pariin.
Erityisopettaja	Tukee, neuvoo ja ohjaa opiskelun haasteissa henkilökohtaisesti sekä pienryhmissä, työpajoissa ja opiskeluinfoissa. Kartoittaa ja testaa esim. luki- ja matematiikan vaikeuksia ja kirjoittaa tarvittaessa lausuntoja. Konsultoi opettajia ja opiskelijoita erilaisiin oppimisen tukeen liittyvissä asioissa.
Opintopsykologi	Ohjaa ja tukee opiskelijoita opiskelujaksamiseen ja motivaatioon liittyvissä haasteissa. Työn painopiste on opiskelukyvyyn ylläpidossa ja opiskeluhuvinvoinnin kehittämisessä myös osana kehittämistiimejä. Opiskelijoille on tarjolla myös pienryhmäohjausta sekä kurseja esimerkiksi jännittämiseen ja ajanhallintaan liittyen. Opiskelijan kanssa käyty keskustelut ovat luottamuksellisia.
Koulutusala-päällikkö	On vastuussa koulutuksen kehittämisestä ja työelämälähtöisen opetuksen organisoinnista. Osallistuu ohjauksen toteuttamiseen ja kehittämiseen.
Opettaja	Ohjaa opiskelijan oppimista ja ammatillista kasvua osana opetusta. Ohjaa opiskelijan itsearviointitaidon kehittymistä.
Uraohjaaja ja muut työelämä- ja urapalveluiden asiantuntijat	Ohjaa ja neuvoo työnhakuun liittyvissä asioissa konkreettisesti. Työelämä- ja urapalvelut tukevat ja auttavat työ- ja harjoittelupaikan etsimisessä.

4 OHJAUksen PROSESSEJA CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Ohjausta opintoihin on tarjolla läpi opiskelijan opintojen. Näistä muodostuu erilaisia prosesseja eri vaiheisiin. Ohjauksen prosessilistaus pyrkii kokoamaan ja avaamaan erityisesti sellaisia prosesseja, joista moni ohjauksen toteuttaja huolehtii. Tämä selkeyttää työnjakoa. Seuraavassa erilaiset prosessit on pyritty jäsentelemään kronologisesti etenevästi opiskelijarekrytointivaiheen ohjauksesta valmistumisvaiheen ohjaukseen. Näiden välissä on ohjausprosesseja, jotka voivat olla myös limittäisiä ja päällekkäisiä.

4.1 Opiskelijarekrytointivaiheen ohjaus

Opiskelija hakee opintoihin Opintopolku.fi -palvelun kautta. Palvelussa kuvataan ammattikorkeatutkintoon (AMK) ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon (YAMK) johtavat koulutukset. Centrian koulutuslapäälliköt laativat yhdessä opintoasiainpäällikön kanssa koulutusten kuvaukset. Hakeutumisasiainpäällikön kanssa koulutusten kuvaukset. Hakeutumisasiainpäällikön kanssa koulutusten kuvaukset. Hakeutumisasiainpäällikön kanssa koulutusten kuvaukset. Hakeutumisasiainpäällikön kanssa koulutusten kuvaukset.

Opiskelijan ottaessa opiskelupaikka vastaan ja ilmoittautuessaan lukukaudelle, hän saa tiedon opintojen aloi-

tukseen liittyvistä asioista sekä Centriassa käytettävistä tunnuksista. Orientaatiopäivien yhteydessä panostetaan ryhmäytymiseen, opintoihin liittyvään tiedottamiseen, neuvontaan ja ohjaukseen.

Kansainvälisille opiskelijoille saapumiseen uuteen ympäristöön on pyritty tekemään mahdollisimman sujuvaksi. Centria tarjoaa tukea, apua ja neuvoa mm. Suomeen saapumisesta, asunnon löytämisestä, arjen sujuvoittamiseen liittyvissä asioissa sekä ryhmäytymisessä. Kansainvälisten opiskelijoiden kotiutumista uuteen kaupunkiin edistää kv-asiantuntija.

4.2 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS) on yksilöllinen suunnitelma, jossa otetaan huomioon opiskelijan aikaisemmin hankittu osaaminen (AHOT), elämäntilanne ja opiskelukyky. HOPS on opiskelun suunnittelun väline ja asiantuntijuuden kehittämisen menetelmä, joka etenee tavoitteellisena prosessina koko koulutuksen ajan. HOPS sisältää kuvauksen opiskelun tavoitteista, sisällöstä ja suoritusavoista sekä aikataulusta. Se on työvälina oman oppimisen aktiiviseen havainnointiin, ammattitaidon kehittämisen mittaamiseen sekä työelämään siirtymiseen ja urasuunnitteluun. HOPS laaditaan yhteistyössä opiskelijan ja opettajatutorin kanssa ja sitä tarkennetaan ohjauskeskusteluissa. HOPS-lomake on löydettävissä Centrian www-sivuilta sekä yhteiseltä opintojaksolta itselärnin-

gistä. HOPS-keskustelun jälkeen opettajatutor hyväksyy HOPSin Pepissä.

4.3 Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT)

AHOT eli aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen perustuu osaamisperustaiseen ajatteluun ja opetussuunnitelmaan. Se on osa jatkuvaa oppimista. Aiemmin suoritetuista korkeakoulutason opintoista voi hakea hyväksilukua suoritettavaan ammattikorkeakoulututkintoon. Oppimista ja osaamista ei synny ainoastaan muodollisessa koulutuksessa, vaan myös esimerkiksi työelämässä, järjestötehtävissä ja harrastuksissa. Opiskelijalla on oikeus hakea myös tällaisen osaamisen tunnistamista ja sisällyttämistä tutkintoon.

AHOT-menettely on opiskelijälähtöinen: opiskelija vertaa omaa osaamistaan opintojaksojen osaamistavoitteisiin ja aloittaa AHOT-prosessin ohjeiden mukaisesti. AHOT-ohjeistukset ja lomakkeet ovat saatavilla Centrian www-sivuilla (<https://net.centria.fi/opiskelijalle/opiskelijan-opas/opintojen-sisalto/#ahot>)

Mikäli opiskelija AHOToi kieliopintoja, tulee aiemmat kieliopinnot tarkistaa heti opintojen alkuvaiheessa (HOPS-keskustelu), sillä tämä vaikuttaa opiskelijan opintosuunnitelmaan. Kieliopintojen AHOT-menettelystä löytyy ohjeistus Centrian www-sivuilla.

Polkuopiskelijoille ei AHOToida mitään opintoja polkuopintojen alkuvaiheessa. Polkuopiskelijoiden kanssa

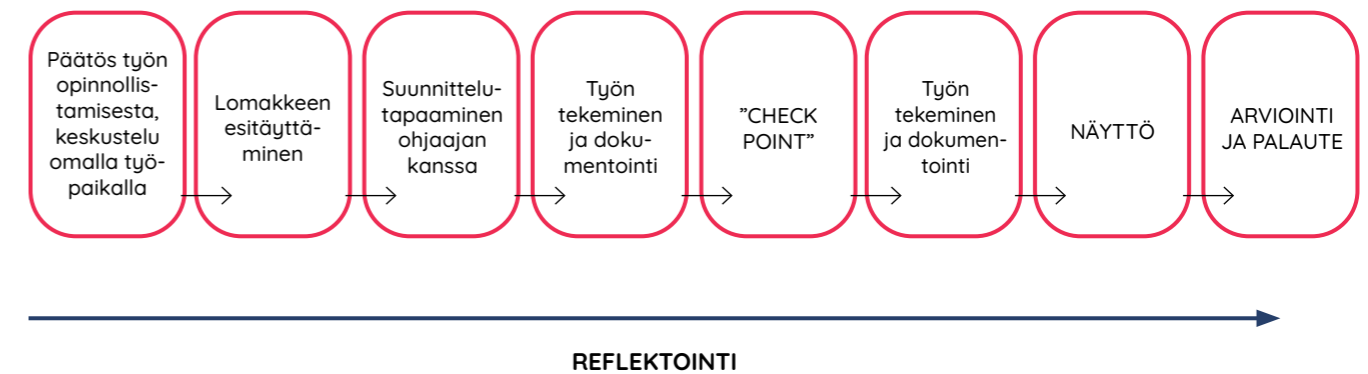
käydään kuitenkin HOPS-keskustelut. Mikäli opiskelijalla on AHOToitavia opintoja, hän voi valita niiden tilalle muita opintojaksoja. AHOToitavat opinnot kirjataan, kun opiskelija on siirtynyt tutkinto-opiskelijaksi.

4.4 Työn opinnollistaminen

Opinnollistamisessa opiskelu viedään luokahuoneista työpaikoille. Tutkinnossa edellytettävää osaamista hankitaan suunnitelman mukaisesti työtä tekemällä ja kytkeällä käytännön tekeminen aiheeseen liittyvään tietoperustaan. Opiskelijan tulee analysoida työtehtäviensä ja kytkeä ne opintojaksoihin tai opintokokonaisuuksiin sekä peilata työtehtäviään opintojaksojen osaamistavoitteisiin. Esimerkiksi uraohjaaja ja opinto-ohjaaja voivat ohjata opiskelijaa tunnistamaan mahdollisuuksia opinnollistamiseen.

Opinnollistamisen yksi tärkeimmistä vaiheista on näyttötilaisuus, jossa hyödynnetään opettaja-, vertais-, itse- ja työelämäarvioita. Näyttötilaisuudessa opiskelija kytkee työn teoriataustaan ja osoittaa osaamisensa. Opiskelijan oman oppimisen reflektointi ja osaamisen tunnistaminen ovat opinnollistamisessa tärkeässä roolissa. Opiskelija saa näyttötilaisuuden jälkeen palutteen ja numeraalisen arvioinnin. Näyttötilaisuus on oppimis- ja ohjaustilanne.

Opinnollistamisen lomakkeet löytyvät Centrian www-sivuilta. Nettisivuilla on myös kuvattu eri koulutusohjelmissä olevat mahdollisuudet hyödyntää opinnollistamista. Kuviossa 4 on kuvattu opinnollistamisen vaiheet.



KUVIO 4. Opinnollistamisen vaiheet.

4.5 Tukea oppimiseen ja opintoihin – Skills Centria

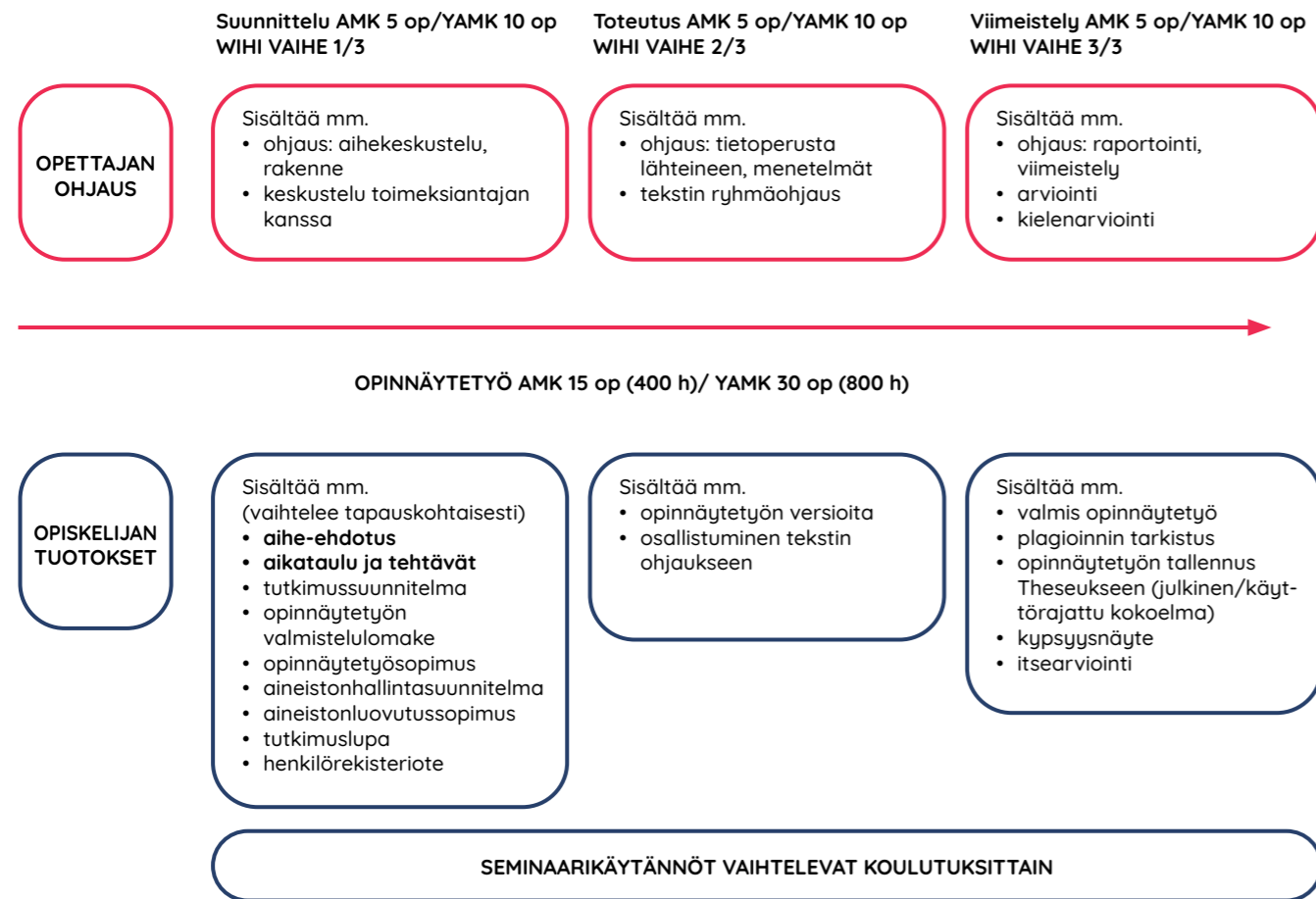
Skills Centrian tarkoituksena on tukea opiskelijoita opinnoissa ja tarjota opintojen sujumiseen liittyvää matalan kynnyksen toimintaa. Toiminta on avointa kaikille opiskelijoille, ja toimintaa järjestetään sekä englanniksi että suomeksi.

Skills Centrian verkkosivuille kootaan tietoa opiskelua tukevasta toiminnasta, mm. erityisopettajan tehtävapaajoista, opinnäytetyöpajoista sekä kielten että matematiikan työpaajoista. Toiminnan kautta opiskelijat saavat tukea opiskeluun tai opinnäytetyön edistämiseen. Lisätietoja erilaisista opintoja tukevista toiminnoista löytyy Centrian www-sivuilta.

4.6 Opinnäytetyön ohjausjärjestelmä (Wihi)

Tavoitteena on, että opiskelijat saavat yhtenäisen laadukkaan ohjauksen opinnäytetyöskentelyssä. Opinnäytetyö on jaettu kolmeen jaksoon, jotka ovat suunnittelu, toteutus ja viimeistely. Opinnäytetyön ohjausjärjestelmä (Wihi) on rakennettu näiden vaiheiden varaan, joista jokainen vaihe on 5 op laajuinen.

Ensimmäiset vaiheet näkyvät suoritusmerkintöinä loppuarvosanan syöttämiseen asti ja muuttuvat numeroarvioinniksi loppuarvosanan mukaan. Arvosana määräytyy arviointikriteerien perusteella keskiarvona. Prosessin loppuvaiheessa opinnäytetyö tarkastetaan plagioinnin tarkastusjärjestelmässä, Turnitinissa.



KUVIO 5. Opinnäytetyön ohjausprosessi ja etenemisen seuranta tehdään näkyväksi Wihi -palvelussa.

4.7 Työelämä ja urapalvelut

Työelämä- ja urapalvelut ovat opiskelijalle paikka pysähtyä pohtimaan omia unelmiaan, tavoitteitaan ja osaamistaan sekä sitä, mihin suuntaan omalla urapolullaan haluaa olla menossa. Palvelun kautta opiskelijat saavat konkreettisia neuvoja työnhakuun, henkilökohtaista uraohjausta ja he voivat verkostoitua työelämän kanssa. Tarjolla on myös paljon erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia, jotka edistävät opiskelijoiden verkostoitumista ja uralla etenemistä.

Centriassa on käytössä digitaalinen ura- ja rekrytointipalvelu nimeltään Centria Jobi (Tiitus App), joka tarjoaa

helpon ja maksuttoman alustan opiskelijoiden työnhakuun. Opiskelija voi luoda Centria Jobiin oman profiilin, jota voi täydentää opintojen aikana. Centria Jobi on erinomainen työkalu työelämän kanssa verkostoitumiseen. Sosiaali- ja terveysalalla hyödynnetään sen sijaan ammattikorkeakoulujen yhteistä nimenomaan sosiaali- ja terveysalalle tarkoitettua harjoittelupaikkavarauksjärjestelmä Jobiia.

Talent Boost -toiminta on korkeakoulujen kansainvälisyyden sekä koulutusperustaisen maahanmuuton ja integroitumisen edistämistä (englanniksi: attracting and retaining international talent). Talent Boost toiminnan kautta kansainvälinen opiskelija saa tukea työnhakuun,

opastusta suomalaisen työelämän kiemuroihin, mahdollisuuden yritysvierailuihin sekä suomen kielen opintojen edistämiseen. Centria Talent Boost -toiminnan tarkoituksena on tuottaa Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan alueille kansainvälisen osaamisen ja TKI-toiminnan lisäarvoa, jota luodaan ja kehitetään yhteistyössä alueiden muiden toimijoiden kanssa. Pyrkimyksenä on luoda alueelle oma Talent Hub -kokonaisuus, joka kokoaa yhteen ja koordinoi alueen Talent Boost -toiminnot, palvelut ja tekijät.

4.8 Jatkoajalla olevien opiskelijoiden ohjausprosessi

Centrialle on tärkeää, että opiskelijalla, jonka opinnot ovat syystä tai toisesta venyneet yli tutkinnon tavoiteajan on mahdollisuudet tarvittavan tuen avulla saada

tutkintonsa valmiiksi. Tämän vuoksi jatkoajalla opiskelevien opiskelijoiden ohjausprosessia on kehitetty. Hakiessaan jatkoaikaa, opiskelija laatii opinto-ohjaajan kanssa opintosuunnitelman. Tämä on edellytys jatkoajan anomiselle. Opinto-ohjaaja käsittelee oman alansa jatkoaikahakemukset Pepissä ja lähettää koulutusala-päällikölle ehdotuksen. Koulutusala-päällikkö voi hyväksyä tai hylätä jatkoaikahakemuksen, perustuen opiskelijan opintojen etenemiseen ja opintosuunnitelman realistisuuteen.

Jatkoajalla oleva opiskelija sitoutuu noudattamaan opintosuunnitelmaa ja hyödyntämään tarjolla olevia tukipalveluja (Skills Centria) tarpeen vaatiessa. Opinto-ohjaajan tehtäviin kuuluu yhteydenpito jatkoajalla opiskelemaan opiskelijaan ja hänen opintojensa seuranta. Yhteisenä tavoitteena on opiskelijan ohjaaminen kohti tavoitetutkintoa. Kuviossa 6 kuvataan jatkoaikaisen opiskelijan ohjausprosessi.



KUVIO 6. Jatkoajalla olevien opiskelijoiden ohjausprosessi.

4.9 Puheeksi otto – Centrian opiskelijoiden päihde- ja riippuvuusohjelma

Centrian opiskelijoiden päihde- ja riippuvuusohjelman tavoitteena on edistää opiskelukykyä, terveyttä ja hyvinvointia. Ohjelma on apuna ennaltaehkäisemässä päihteistä ja toiminnallisista riippuvuuksista aiheutuvia haittoja ja helpottamassa puuttumista opiskelijan riippuvuusongelmaan ja selkeyttää hoitoonohjausta.

Päihde- ja riippuvuusohjelman tarkoituksena on antaa työkaluja, miten opettajatutor, opinto-ohjaaja, opettaja tai muu henkilö voi tuoda esiin huolensa opiskelijalle ja tukea hänen hyvinvointiaan. Ohjelmassa on eriytetty eri toimijoiden tehtävät, mahdolliset huumetestaukseen liittyvät käytänteet sekä hoitoonohjaus. [Centrian opiskelijoiden päihde- ja riippuvuusohjelma](#)

4.10 Valmistumisvaiheen ohjaus (VALO-valmistumispalvelu ja sähköinen tutkintotodistus)

VALO-palvelussa opiskelija hakee valmistumista ja vastaa AVOP-kyselyyn. AVOP on palautekysely, jossa opiskelija arvioi ja antaa palautetta toteutuneesta koulutuksesta. Kyselyn tuloksia hyödynnetään Centrian toiminnan kehittämisessä.

VALO palvelun tarkoituksena on selkeyttää ja helpottaa valmistumisprosessia. Käytännössä VALO –valmistumispalvelu koostaa opiskelijalle valmistumisprosessin tehtävälistan ja ohjeet. Palvelu tukee valmistumishakemuksen sujuvaa laatimista ja valmistumisprosessin läpinäkyvyyttä.

Prosessi voidaan kiteyttää siten, että opiskelija aloittaa valmistumisprosessin viisi viikkoa ennen valmistumista. Hakemus voidaan hyväksyä vasta sitten, kun kaikki opinnot ovat suoritettu. Tutkintotodistus annetaan vain sähköisenä. Konkreettisesti VALO-valmistumispalvelu sijaitsee Pepissä, opiskelijan työpöydän yläpalkissa.

Opiskelijaa ohjaavien henkilöiden roolina on ohjata opiskelijaa aloittamaan valmistumisprosessi riittävän ajoissa VALO –palvelua hyödyntäen. Kannustaa opiskelijaa seuraamaan palvelun antamia ohjeita ja etenemään tehtävälistan osoittamalla tavalla.

5 OHJAUKSEN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Ohjauksen ryhmä koordinoi Centria ammattikorkeakoulun ohjaustoimintaa, sen arviointia ja kehittämistä. Ohjauksen ryhmän roolina on olla ohjauksen asiantuntijafoorumi, joka tekee tarvittaessa esityksiä edellä mainittuihin strategioihin, tiedottaa johtoa ja huolehtii näin ohjauksen kehittämisestä ja näkyvyydestä koko organisaation tasolla. Näillä toimilla tavoitellaan ohjauksen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden lisäämistä.

Ohjauksen ryhmään kuuluvat opinto-ohjaajien lisäksi opintopsykologi, opintohallinnon erikoissuunnittelija, opintoneuvoja (opiskelijapalvelut), palveluvastaava (Averko ja avoin AMK), opintoasianpäällikkö, erityisopettaja, oppimispalveluiden asiantuntija sekä opiskelijakunta COPSA:n edustaja. Ohjauksen ryhmä kokoontuu säännöllisesti lukuvuoden aikana ja käsittelee ohjauksen kannalta keskeisiä ja ajankohtaisia asioita. Ohjauksen ryhmää johtaa kehittämispäällikkö.

Toinen ohjauksen arviointiin ja kehittämiseen osallistuva monialainen asiantuntijayhteisö on Hyvinvointifoorumi. Hyvinvointifoorumi on Centrian sisäisiä ja ulkopuolella olevia ohjaustahoja kokoava verkosto. Hyvinvointifoorumilla keskustellaan mm. opiskelijahyvinvointiin liittyvistä ajankohtaisista ilmiöistä ja niihin reagoinnista, palveluiden

käyttöasteista ja saavutettavuudesta, sekä selvitetään ohjausprosessien toimivuutta. Hyvinvointifoorumilla käydyt keskustelut auttavat saamaan kokonaiskuvaa ohjauspalveluiden toimivuudesta ja kehittämistarpeista.

Hyvinvointifoorumilla kohtaavat kehittämispäällikkö, opinto-ohjaajat, opintoneuvoja, COPSA:n edustaja, 1-2 opiskelijaedustajaa, opintopsykologi, oppilaitospastori, erityisopettaja, YTHS:n edustaja sekä oppimispalveluiden asiantuntija, joka tukee kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden integroitumista opintoihin ja uuteen opiskelukaupunkiin. Foorumilla voi olla tarvittaessa myös vierailuvia edustajia.

Ohjauksen arvioinnissa hyödynnetään laajasti tietojärjestelmissä olevaa dataa hakijamääristä ja valmistuneista. Centriassa kehitetään jatkuvasti analytiikkaa opiskelijoiden opintojen seurantaan, jota myös ohjauksen arvioinneissa ja kehittämisessä hyödynnetään. Tärkeä ohjauksen arvioinnin väline on myös erilaiset opiskelijatytytyväisyyttä osoittavat indikaattorit, esim. AVOP palautekysely, jossa opiskelija arvioi ja antaa palautetta toteutuneesta koulutuksesta. Kyselyn tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Kyselyn täyttävät kaikki ammattikorkeakouluista valmistuvat tutkinto-opiskelijat.

6 TIETOSUOJA OHJAUSTYÖSSÄ

Ammattikorkeakoululaki 65§ käsittelee tiedonsaantioikeutta ja antaa samalla toimintavalmiuksia opiskelijoiden kanssa työskenteleville.

“Opiskelijan terveydentilaa ja toimintakykyä koskevia ja tehtävien hoidon kannalta välttämättömiä tietoja on tiedon haltijalla salassapitosäynnösten estämättä oikeus antaa:

1. ammattikorkeakoulun rehtorille ja ammattikorkeakoulun turvallisuudesta vastaavalle muulle henkilölle opiskelun turvallisuuden varmistamiseksi;
2. opinto-ohjauksesta vastaaville henkilölle muihin opintoihin ja tukipalveluihin ohjaamista varten;
3. opiskeluterveydenhuollosta vastaaville henkilöille opiskelijan terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja tarvittaviin tukitoimiin ohjaamista varten;
4. harjoittelusta vastaaville henkilöille opiskelijan sekä harjoittelupaikan henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi;
5. poliisille ja ammattikorkeakoulun edustajalle, joka on ensisijaisessa vastuussa turvallisuusuhan selvittämisestä, välittömän turvallisuusuhan arvioimiseksi tai jos opiskelijan todetaan terveydentilan arvioinnissa olevan vaaraksi muiden turvallisuudelle.” (Ammattikorkeakoululaki 65§.)

Tiedonsaantioikeudessa korostuu opiskelijaturvallisuuden varmistaminen. Erityisesti tällaisissa tilanteissa henkilöllä on salassapitosäynnösten estämättä laajat oikeudet luovuttaa ja saada tietoa toisiltaan ammattikorkeakoulun sisällä ja sekä viranomaisten välillä.

Mikäli kyseessä ei ole opiskelijaturvallisuuden varmistaminen tiedonsiirto ja tiedonsaantioikeus on rajoitetumpi. Epäselvissä tilanteissa opinto-ohjauksesta vastaavat henkilöt voivat aina konsultoida toisia asiantuntijoita ja viranomaisia opiskelijan asioissa anonyymisti. He voivat myös yhteistyössä opiskelijan kanssa – hänen myöntyessään – luovuttaa tietoja eteenpäin.

Terveysdenhuollon ammattihenkilöitä sitoo terveydenhuollon säännökset. Toimialasta riippumatta esimerkiksi psykologi saa luovuttaa salassa pidettäviä tietoja vain asiakkaan luvalla. Käytössä on kirjallinen tiedonsiirtolupa, jonka avulla opiskelija myöntyy tietojen luovuttamiseen.

7 TAUSTAKIRJALLISUUTTA JA -AINEISTOJA

Osa tausta-aineistosta on suojatun yhteyden takana ja tarkoitettu Centria ammattikorkeakoulun sisäiseen käyttöön.

Ammattikorkeakoululaki. Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932, 14 §

Centria-ammattikorkeakoulun opetuksen strateginen toimintaohjelma 2022–2026. Luettavissa osoitteessa: <https://net.centria.fi/wp-content/uploads/2022/06/opetuksen-strateginen-toimintaohjelma-2022-2026.pdf>

Centria-ammattikorkeakoulun STRATEGIA 2021-2024. Luettavissa osoitteessa: https://net.centria.fi/wp-content/uploads/2022/06/STRATEGIA_centria_2021-2024.pdf

Hautala, T. 2022. Opintojen ohjauksen toimijoiden ja opetushenkilöstön kokemukset ammatillisesta toimijuudesta ja asiantuntijuudesta. Yhteys korkeakouluorganisaatioiden hallinnollisiin piirteisiin ja johtamiseen. Tampereen Yliopisto: Tampere.

Opettajatutorin muistilista 2022–2023. Luettavissa: <https://centriafi.sharepoint.com/sites/Opotiimi/Jaetut%20asiakirjat/General/Opettajatutorin%20muistilista%20lukuvuosi%202022-2023.pdf>

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT). AHOT ohjeistukset oppilaalle ja lomakkeet luettavissa: <https://net.centria.fi/opiskelijalle/opiskelijan-opas/opintojen-sisalto/#ahot>

Tukea opiskeluun ja opintoihin: Skills Centria. Luettavissa osoitteessa: <https://net.centria.fi/opiskelijalle/opiskelijan-opas/ohjaus-ja-neuvonta/tyopajat-ja-tapahtumat/>

Työn opinnollistamisen ohje Centria-ammattikorkeakoulussa: https://net.centria.fi/wp-content/uploads/2022/03/OHJE_Tyon_opinnollistaminen_sote.pdf

Valtioneuvosto, 2022. Elinikäisen ohjauksen strategia 2020–2023: ELO-foorumi. Luettavissa osoitteessa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-536-8>

